

ÅRSBERETNING 2018 FOR BYHISTORISK FORENING STAVANGER (BFS)

Stiftet 24.4.1991

Foreningens formål er å formidle kunnskap om Stavanger og skape interesse for byens historie og egenart.

1. Tillitsvalgte

Styret har i 2018 bestått av:

Harald Sig. Pedersen, leder
Hans Eyvind Næss, nestleder
Frederik Hansen, sekretær
Sveinung Bang-Andersen
Anne Tove Austbø
Henning Hilde
Åshild Sæland

Varamedlemmer:

Torolv Hellemo
Rigmor Haave
Jorunn Strand Vestbø
Lars Olsen Neby, byarkivet, observatør

Revisor:

Hallvard Ween

Valgkomité:

Eli Vareberg, leder
Per Reidar Bru
Berit Grande

2. Styrets arbeid

Styret har hatt fem møter i 2018 og behandlet 27 saker. Store deler av arbeidet utføres i følgende grupper:

Arrangementer:

Henning Hilde, leder, Hans Eyvind Næss, Torolv Hellemo og Jorunn Strand Vestbø.

Redaksjonskomité Stavangeren og Facebook

Anne Tove Austbø, leder, Sveinung Bang-Andersen, Rigmor Haave, Åshild Sæland og Lars Olsen Neby.

Sekretariat og hjemmesider:

Frederik Hansen.

Administrasjon og økonomi:

Harald Sig. Pedersen.

Byhistorisk skilting:

Hans Eyvind Næss (BFS, leder), Lars Olsen Neby (Byarkivet), Anne Tove Austbø (BFS), Hanne Windsholt (Byantikvaren) og Maren Skoie (Kulturkontoret).

3. Medlemmer

I 2018 hadde foreningen 665 medlemmer, det er en fremgang fra 640 i 2017. Vi fikk 76 nye medlemmer (66 i fjor), mens 50 (41) av ulike årsaker gikk ut. Sammensetningen er:

Antall enkeltmedlemmer	502 (475)
Antall familiemedlemskap	<u>163</u> (165)
Til sammen	<u>665</u> (640)

Dersom vi regner med to personer pr. familiemedlemskap, hadde foreningen ved årsskiftet 828 (805) medlemmer. Her finner vi også institusjoner som Riksantikvaren, Hetland vgs., Stavanger katedralskole, Universitetet i Stavanger, Stavanger byarkiv, Museum Stavanger og Stavanger bibliotek.

Byhistorisk forening Stavanger har over flere år hatt jevn og stabil økning i antall medlemmer. Det er styret svært glade for og tar det som et tegn på at foreningen gjennom foredrag, byvandring og tidsskriftet *Stavangeren* tilbyr historiekunnskap om Stavanger på en attraktiv og givende måte.

Alle registrerte medlemmer er á jour med kontingentbetalingen.

4. Økonomi

Styret er meget bevisst på at foreningen skal ha god økonomi. Det danner hele grunnlaget for at medlemmene kan tilbys interessante foredrag og byvandring og, ikke minst, at *Stavangeren* kan opprettholde sin solide redaksjonelle kvalitet og være inkludert i medlemskontingenten.

Foreningen hadde i 2018 inntekter på til sammen kr 287.842 (280.267), en økning på 3 % fra 2017. Kontingentinntektene økte med kr 7.100 til kr 273.550 (266.450). Andre inntekter utgjorde kr 14.292 (13.817). Salg av *Stavangeren* innbrakte kr 5.660 (4.945).

Driftskostnadene økte med kr 27.918 til kr 343.106. Hovedårsaken til dette er at vi i 2018 utga tre nummer av *Stavangeren* mot to i 2017, kostnadene økte dermed med kr 79.203.

Arrangementskostnadene utgjorde kr 56.193 (40.137), økningen skyldes bl.a. at vi hadde flere tilreisende foredragsholdere i 2018. WEB-kostnadene svinger med behovet for oppdateringer av hjemmesiden, i 2018 var det beskjedent og kostnadene gikk ned med kr 37.612 til kr 19.335. Administrasjonskostnadene var de samme som i 2017, kr 19.314 (19.315).

Driftsresultatet ble negativt med kr 55.264 (-34.921).

Tilskuddet fra Stavanger kommune økte med kr 8.285 kr 54.115. Foreningen mottok i 2018 ingen andre driftstilskudd, det er heller ikke vanlig. *På vegne av foreningens medlemmer vil styret også i år rette en hjertelig takk til Stavanger kommune for den betydelige og velvillige økonomiske støtten vi mottar.*

Årsresultatet ble dermed et underskudd på kr 1.149 (+10.909). Styret budsjetterte med et underskudd på kr 22.000. Det økonomiske resultatet for året ble med andre ord omtrent som forventet.

Pr. 31. desember 2018 hadde foreningen en egenkapital kr 412.650 (413.799), en bankbeholdning på kr 465.416 (562.815) og en gjeld på kr 52.766 (149.018).

Byhistorisk Forening Stavanger mottok i 2017 kr 27.000 og i 2018 kr 33.000 fra Stavanger kommune. Disse midlene administreres på vegne av kommunen og skal benyttes til byhistorisk skilting. Beløpet inngår dermed ikke i foreningens driftsregnskap, men står inne på vår bankkonto. I 2012 ble det benyttet kr 8.886, i 2013 kr 13.750 og i 2018 kr 5.000 slik at gjenstående beløp er kr 32.366.

5. Stavangeren 2018 – årgang 28

Styret velger å bruke, etter vår målestokk, store økonomiske og arbeidsmessige ressurser på *Stavangeren*. Mens arrangementene våre er øyeblikkspresentasjoner av interessante tema, er det i *Stavangeren* foreningen legger mer varige spor etter seg. De fleste artikler er spesialskrevet, og vanligvis er to av de tre heftene som utgis pr. år temanumre. Dette øker interessen og bruken av

tidsskriftet som kilde, noe som merkes på økningen i henvendelser som foreningen får fra historieinteresserte i inn- og utland.

Medlemsbladet til Byhistorisk forening kom i 2018 ut med tre numre, hvorav to var temanummer og ett var varianummer.

Nr. 1 - 2018 var et temahefte om sjøfartshistorie i Stavanger. Utgivelsen på 112 sider inneholdt syv artikler. Artiklene var: «Skipsfarten i Stavanger» av Harald Hamre, «To kapteinskoner i seilskute- og damskipstiden» av Elisabeth Lønnå, «Stavangerske – kystflåtens første 100 år» av Tønnes Thorsen, «Kailangs fra Sandvigå til Drollehållå» av Anne Tove Austbø, «Husrom og hjerterom for sjømenn» av Ole Kallelid, «Melkebøndene skiftet rederi – 91 år på fjorden med Riskafjord II» av Erik Thoring og «De flytende kulturminnene – Fra antikvarisk vern til motor for byliv» av Robeijne Verstegen.

Nr. 2 - 2018: Varianummer på 80 sider ble sendt ut i slutten av september. Sven Egil Omdal skrev om noen kvinners innsats i motstandsarbeidet under 2. verdenskrig i artikkelen «Det sto kvinner bak». Lars Olsen Neby beskrev i artikkelen «Bygg som aldri ble bygget» offentlige byggeprosjekter i Stavanger og Hetland som aldri ble realisert og Jan Gjerde beskrev spennende industrihistorie i artikkelen «Industriforstaden Hillevåg 1894 – 1960».

Nr. 3 - 2018: Temanummer om avishistorie i Stavanger som ble sendt til medlemmene i desember. Heftet var på 96 sider og bestod av seks artikler: «JMJ - journalisten som var Jesusbarnets egen soldat» av Magne Olsen, «1ste Mai skulde være et arbeider-blad i ordets fulde betydning» av Engwall Pahr-Iversen, «VESTKYSTEN – et kortvarig aviseventyr» av Arvid Weber Skjærpe, «Sagaen om Patrioten – illegal avis i Stavanger våren 1942» av Per Asbjørn Holst, «Avistegninger i Stavanger» av Roar Hagen og «Kuriøse bidrag til Stavangers avishistorie 1769-2018 av Torfinn Jåsund.

Redaksjonen vil gjerne framheve det gode samarbeidet med Omega trykk Stavanger ved Kjell Petter Bakken i den redaksjonelle prosessen fram mot trykkeklare manuskripter og den særdeles fleksible service redaksjonen møtes med.

Styret oppfordrer medlemmene til å komme med innspill om byhistorisk stoff til medlemsbladet *Stavangeren*, som kan engasjere både våre medlemmer og andre lesere. Vi er opptatt av å formidle små og større hendelser så vel som sentrale epoker og forandringer for å belyse artige, seriøse og betydningsfulle begivenheter i Stavanger. Veiledning til artikkelkriving finnes i vår forfatterinstruks på foreningens nettside, og kan eventuelt bli tilsendt ved forespørsel til redaksjonen.

6. Hjemmesiden <http://www.byhistoriskforening.org>

Årringer, Byhistorisk skilting og *Stavangeren* eldre enn ett år, er søkbare i egne søkefelt på hjemmesiden. Vi mener dette er et godt og moderne verktøy for søk i stavangerhistorien. Informasjonen stiller foreningen til fri disposisjon, men kilde skal opplyses når dette benyttes videre.

Under fanen "Ymse" ligger informasjon eller lenker til foreninger og lag med liknende formål som BFS, men hvor disse ønsker større informasjonsspredning enn de har kapasitet til, og heller ikke har egne hjemmesider.

Statistikk for nettsidene viser 26.605 (19.970) unike brukere, en økning på 33 %, med et gjennomsnittlig månedsbesøk på 2.217 (1.664). Juli er dårligst besøkt (1.500), flest besøkte sidene i november og mars (3.100). 7% er inne på sidene i over 15 minutter. De viktigste søkesidene (URL) er *Stavangeren*, Byhistorisk skilting, Årringer og Arrangementer.

Alle arrangementer annonseres på Byhistorisk forenings Facebook-side. Ved årsskifter hadde siden 1.590 (1.519) følgere.

7. Arrangementer

Tittel	Dato	Sted	Foredragsholder	Oppmøte
Når veggene taler – gløtt bak gipsplater og malingslag i fredede hus i Stavanger	25. jan.	Am/UiS	Anne Ytterdal	120
Iduns Julekomedie – en viktig del av Stavangers kulturhistorie	22. feb	Am/UiS	Jørgen Jørgensen	49
Brennevinsalget - velgjører i krigstid	21. mars	Am/UiS	Harald Hamre	76
Frigjøringen av Spitsbergen	26. apr	Am/UiS	Svein Sæter	98
Hermetikkindustrien i østre bydel	31. mai	Byvandring	Erik Rønning Bergsagel	165
Aftenbladets historie	27. aug	Am/UiS	Harald Kristensen	120
Skulpturer, gatekunst og levende bilder - kunsten i Stavangers offentlige rom.	04. okt	Am/UiS	Hanne Beate Ueland	75
Stavanger Byvåpens historie, kanskje landets mest spennende - og litt til.	11. okt	Am/UiS	Tom Sverre Vadholm	81
Stavanger - Den røde by i 1918	01. nov	Folkets hus	Aslak Sira Myhre	184
Skottehandel	29.nov	Am/UiS	Jørn Øyrehagen Sunde	90

Til sammen hadde foreningen ca. 1.058 deltakere på sine arrangementer i 2018, en ørliten økning fra 2017. Styret oppfordrer medlemmer til å komme med innspill til kommende arrangementer.

8. Byhistorisk skilting

Skiltutvalget er kommunalt, og BFS har to medlemmer inkludert lederen. Kommunen har sekretariatet og dekker omkostningene ved skiltproduksjonen. Utvalget har hatt tre møter i 2018. Lederen og seksjonsleder Lars Olsen Neby i byarkivet har fungert som sekretariat deler av 2018 og 2019 mens sekretæren, Maren Skoie har hatt svangerskapspermisjon. Fra kultursjefen er meddelt at kulturavdelingen ikke lenger vil ha ansvaret for sekretariatet for utvalget fra 1.1. 2019. Stavanger

byarkiv v/ Lars Olsen Neby har midlertidig påtatt seg å være sekretær ut 2019. Den situasjon som er oppstått, vil bli drøftet av styret i BFS i 2019. Kommunen står ved sin forpliktelse med å betale for 5-6 skilt årlig. Reidar Frafjord har i mange år gjort en storartet innsats med å skrive utfyllende tekster om skiltobjektene, tekster som er lagt ut på hjemmesidene. Frafjord har frasagt seg denne oppgaven. BFS arbeider med å skaffe en ny «skiltskribent».

Skiltprosjektet for 2016-2018 er industrihistoriske bygningsminner knyttet til de ulike prosesser i hermetikkindustrien. Arbeidet med å velge og skrive skilttekster om hermetikkindustrien og tilhørende virksomheter har vært arbeidskrevende. De skiltene som er opphengt i 2017, er Stavanger Preserving i Nedre Strandgate 41 og 43, Bjellands fabrikk nr. 9 «Bjellands trykkeri», Hermetikkfabrikkene Ths. Ottesen & Son, senere Norrig, nå «Oransjeriet», Concord Canning i Sandvigå og Hermetikkfabrikken «Fram». Disse skiltene utgjør halvparten av prosjektet om industribygg i Stavanger tilknyttet hermetikkindustrien. Prosjektet ble «avduket» v/ leder av utvalget for byutvikling den 9. mars 2018.

De siste skiltene i «hermetikkbyprosjektet» er bestilt for opphengning i 2018 og gjelder Stavanger Litografiske Anstalt, Stavanger Bliktrykkeri og Maskinverksted, Rydberg & Pettersen mekanisk verksted, T. Jaasunds Canning Co og Atlantic Canning, Vestlandske Bliktrykkeri & Maskinverksted og Jaasund Kassefabrikk. Disse skiltene er ennå ikke hengt opp da opphengningen ikke er avklart med alle eierne. Stavanger katedralskole ble også skiltet i 2018. Skilt over Stavanger Tinfabrik og Dreyers grafiske Anstalt er under klargjøring.

Utvalget har en rekke nye skilt under vurdering for bestilling i 2019. Da det er påvist enkelte diskrepanser i presentasjonen av skilttekstene på nettet vil disse bli gjennomgått for evt. justering i 2019.

9. Status og videre arbeid

Den 18. desember 2017 kunne ordfører Christine Sagen Helgø foreta den høytidelige avdukingen av riksvåpenet på den gamle tollboden. En lang historie hadde funnet sin lykkelige slutt. Riksvåpenet som hadde ligget gjemt og nedstøvet på diverse lagre siden 1905, var omsider kommet tilbake på sin opprinnelige plass. Dette skjedde utelukkende som følge av BFS' initiativ og innsats, også når det gjaldt å skaffe restaureringsmidler til veie. Prosjektregnskapet ble avsluttet i 2018 uten kostnadsoverskridelser av noen art.

Med undring og tiltakende forskrekkelse kunne vi i august lese i Aftenbladet at Fellesnemda for nye Stavanger hadde vedtatt at den nye kommunen skulle få nytt kommunevåpen. Stavangers flere hundre år gamle byvåpen skulle altså ofres for å bevise at Stavanger ville være rause med de to mindre kommunene i storkommunen! De underligste argumenter ble fremsatt. Det går lenge mellom hver gang vår forening engasjerer seg i politiske saker, men denne gangen mente styret at det måtte reageres. Styret tilkjennega sitt syn med en kronikk i Aftenbladet der byvåpenets historie ble solid beskrevet og dokumentert. Videre inviterte vi Tom Sverre Vadholm, mangeårig styreleder i Norsk Heraldisk Forening, til å holde et foredrag om by- og kommunevåpen. Her ble det ytterligere dokumentert hvor historieløst det ville være å kassere Stavangers byvåpen. Med stor tilfredshet kunne vi i midten av oktober konstatere at et stort flertall besluttet at Stavangers byvåpen skulle være kommunevåpen for den nye kommunen. Selv om det nok var flere ting som fikk politikerne til å snu, tar vi uten blygsel litt av æren.

Tidsskriftet *Stavangeren* og nettsiden fungerer etter styrets oppfatning som et stadig mer sentralt formidlingssted for kunnskap om byens og regionens historie. Styret mener også at foreningen

gjennom foredrag, byvandring, tidsskrift, byhistorisk skilting og andre initiativ fremstår som en viktig partner i samspillet mellom de mange aktører i Stavangers kulturliv.

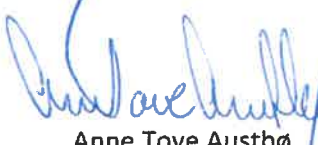
Styret vil i 2019 videreføre aktivitetene etter samme linjer som i 2018.

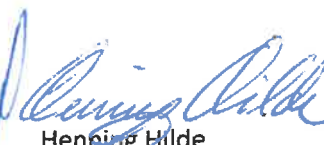
Stavanger, 23. januar 2019

Styret i Byhistorisk Forening Stavanger

Harald Sig. Pedersen
styreleder

Hans E. Næss
nestleder

Anne Tove Austbø
styremedlem

Henning Hilde
styremedlem

Sveinung Bang-Andersen
styremedlem

Ashild Sæland
styremedlem

Frederik Hansen,
styremedlem / sekretær

Rigmor Haave
varamedlem

Torolv Hellemo
varamedlem

Jorunn Strand Vestbø
varamedlem

Lars Olsen Neby
Byarkivet

BYHISTORISK FORENING STAVANGER

RESULTATREGNSKAP	2018	2017
INNETEKTER:		
KONTINGENTER	273 550	266 450
INNGANGSPENGER	3 200	4 300
SALGSINNETEKTER	6 460	4 945
RENTEINNETEKTER	4 632	4 572
SUM INNETEKTER	287 842	280 267

KOSTNADER:		
STAVANGEREN	238 992	159 789
ANNONSEKOSTNADER	9 000	9 000
MØTEKOSTNADER	56 193	40 137
WEBKOSTNADER	19 335	56 947
ADMINISTRASJON, PORTO, REKVISITA	19 314	19 315
RESTAURERING AV RIKSVÅPENET GAMLE TOLLBOD	272	30 000
SUM KOSTNADER	343 106	315 188
DRIFTSRESULTAT	-55 264	-34 921
KOMMUNALT TILSKUDD	54 115	45 830
ÅRSRESULTAT	-1 149	10 909

BALANSE PR. 31.12.	2 018	2 017
--------------------	-------	-------

EIENDELER:		
DRIFTSKONTO SPAREBANK 1 SR-BANK	49 516	151 434
KAPITALKONTO SPAREBANK 1 SR-BANK	415 900	411 381
SUM EIENDELER	465 416	562 815

EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER:

EGENKAPITAL 1.1	413 799	402 890
ÅRETS RESULTAT	-1 149	10 909
EGENKAPITAL 31.12	412 650	413 799

FORPLIKTELSER:

FORSKUDDSBETALTE KONTINGENTER	16 400	16 500
GJELD STAVANGER KOMMUNE 1)	32 366	37 364
MOTTATT STØTTE STGR KOMMUNE OG BERTHA BERG 2)	-	45 000
UBETALTE ANNONSER STAVANGER AFTENBLAD	-	4 500
UBETALT REGNING ENTERNETT	-	1 022
UBETALT REGNING ÅRRINGER	1 000	
AVSATT TIL STYRESAMLING	-	12 632
UBETALT FORFATTERHONORAR	3 000	2 000
UBETALT REGNING RESTAURERING RIKSVÅPEN	-	30 000
SUM FORPLIKTELSER	52 766	149 018

SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	465 416	562 815
---	----------------	----------------

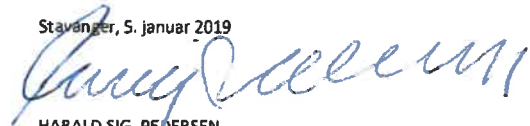
1) GJELDER BYHISTORISK SKILTING SOM FORENINGEN ADMINISTRERER FOR STAVANGER KOMMUNE. VI MOTTOK

I 2011 KR 27.000. DET BLE UTBEALT KR 8.886 I 2012 OG KR 13.750 I 2013. I 2016 MOTTOK VI YTTERLIGERE

KR 33.000. ALT SKAL BENYTTES TIL BYHISTORISK SKILTING. I 2018 ER DET UTBEALT KR 5.000 TIL TEKSTSKRIVNING SOM ER BELASTET TILSKUDDET.

2) GJELDER TILSKUDD TIL RESTAURERING AV RIKSVÅPEN PÅ GAMMEL TOLLBOD.

Stavanger, 5. januar 2019

HARALD SIG. PEDERSEN

STYRELEDER/ØKONOMANSV.

KONTOSPESIFIKASJON REGNSKAP BFS 2018

KONTINGENTINNTEKTER

KONTINGENTER IHT REGNSKAP	273 450
FORSKUDDSBETALT 2017 FOR 2018	16 500
FORSKUDDSBETALT 2018 FOR 2019	-16 400
	<u>273 550</u>

SALGSINNTEKTER

STAVANGEREN	5 660
MONSENMAPPER	800
	<u>6 460</u>

STAVANGEREN

KOSTNADER IHT REGNSKAP	237 992
FORFATTERHONORAR 2018 BETALT 2019	3 000
SKYLDIG FORFATTERHONORAR 2017 betalt 2018	-2 000
	<u>238 992</u>

WEBKOSTNADER

KOSTNADER IHT REGNSKAP	20 357
KOSTNAD FRA 2017 BETALT I 2018	-1 022
	<u>19 335</u>

ADMINISTRASJON

KOSTNADER IHT REGNSKAP	37 946
ÅRRINGER	2 000
KOSTNADER STYRESAMLING 2017 BETALT I 2018	-12 632
UBETALT REGNING ÅRRINGER	1 000
ANNONSER EGEN POST (AVSATT FOR 2. HALVÅR 2017 KR 4.500)	-9 000
	<u>19 314</u>

RESTAURERING RIKSVÅPENET

KOSTNADER ARKEOLOGISK MUSEUM	98 272
TILSKUDD FRA AM/UIS	-23 000
TILSKUDD FRA STAVANGER KOMMUNE	-30 000
TILSKUDD FRA BERTHA BERG FØDT RANDULFFS LEGAT	-15 000
BYHISTORISK FORENINGS KOSTNAD AVSATT 2017	-30 000
KOSTNAD 2018	<u>272</u>

BANKAVSTEMMING:

BANKBEHOLDNING INNGÅENDE BALANSE 1.1.2018	562 816
ÅRETS RESULTAT 2018	-1 149
FORSKUDDSBETALTE KONTINGENTER 1.1	-16 500
FORSKUDDSBETALTE KONTINGENTER 31.12	16 400
AVSATT FORFATTERHONORAR	3 000
AVSATT ÅRRINGER	1 000
BETALT FORFATTERHONORAR FOR 2017	-2 000
BETALT ANNONSE FOR 2017	-4 500
BETALT ENTERNETT FOR 2017	-1 022
BETALT STYRESAMLING FOR 2017	-12 632
BETALT TEKSTSKILTING	-5 000
BETALT RESTAURERING RIKSVÅPENET	-75 000
BANKBEHOLDNING PR. 31.12.2018	<u>465 413</u>

Revisjonsberetning 2018

Jeg har revidert regnskapet for Byhistorisk forening Stavanger for regnskapsåret 2018. Jeg har utført revisjonen i henhold til god revisjonsskikk og gjennomført de kontroller som jeg har ansett som nødvendig for å bekrefte at årsoppgjøret ikke inneholder vesentlige feil eller mangler.

Kontingentbetalingen for 2018 er kr. 273 550,-, og antall medlemmer er 665.

Det er ført egne medlemslister for året med ajourført betaling.

Etter min mening kan regnskapet for 2018 godkjennes som årets resultat og balanse for foreningen.

Stavanger 17.januar 2019

Hallvard Ween, valgt revisor
B. Christophersens gate 21 B, 4009 Stavanger

Oppdatert pr. 15.1.19

BUDSJETTSAMMENDRAG 2019

	BUDSJETT 2019	REGN 2018	BUDSJ 2018
INNTEKTER			
KONTINGENTER 1)	284 000	273 550	272 000
BILLETTINNTEKTER	4 000	3 200	4 000
ANDRE INNTEKTER	5 000	6 460	4 000
RENTER	4 000	4 632	4 000
SUM INNTEKTER	297 000	287 842	284 000
KOSTNADER			
ARRANGEMENTER 2)	54 000	56 193	54 000
STAVANGEREN 3)	180 000	238 992	240 000
WEB-KOSTNADER 4)	25 000	19 335	15 000
ANNONSEKAMPANJE 5)	9 000	9 000	9 000
TEKSTER SKILTING 6)	0	0	5 000
ADM/DRIFT	25 000	19 586	28 000
SUM KOSTNADER	293 000	343 106	351 000
DRIFTSRESULTAT	4 000	-55 264	-67 000
KOMMUNALT TILSKUDD	50 000	54 115	45 000
ÅRSRESULTAT ETTER TILSK.	54 000	-1 149	-22 000

1) 660 medlemmer a kr 430.

2) 9 arrangementer: Honorar 2.000+lokalleie 2.700 + diverse 1.300=kr 6.000

3) TO nummer a kr 90.000

4) Drift og vedlikehold

5) Annonsering i Aftenbladet.

6) Gjelder tekster til byhistoriske skilt.